

Onderwerp: Voorstel aangaande toekomstige waterstaatkundige functies van de Delflandse Binnenwaterkeringen
Dossiernummer: 269

Gevraagd besluit:

1. de nieuwe waterstaatkundige functies van de Binnenwaterkering-trajecten, Maasdijk, Vlaardingen, Schiedam en Rotterdam vast te stellen;
2. de uitgangspunten voor de bijbehorende leggerwijzigingen vast te stellen;
3. de uitgangspunten voor de leggerwijzigingen vormen tevens het beoordelingskader voor vergunningverlening en ruimtelijke ordening;
4. het College van Dijkgraaf & Hoogheemraden te mandateren om de benodigde leggerwijzigingen vanuit dit voorstel te mogen vaststellen.

1. Probleemstelling - context

De provincie Zuid-Holland heeft in 2015 de *Compartimenteringsstudie Maasdijk & zuidrand dijkkring 14* afgerond. Bij Delfland zijn deze waterkeringen bekend onder de naam "Binnenwaterkeringen". De studie betreft vier tracés Binnenwaterkeringen die in beheer van Delfland zijn, te weten:

1. Tracé 's-Gravenzande – Maassluis (Maasdijk)
2. Tracé te Vlaardingen (Westlandseweg)
3. Tracé te Schiedam (oa. Hoogstraat)
4. Tracé te Rotterdam (oa. Mathenesserdijk)

De studie is gedaan in het kader van de Deltabeslissing waarmee door het Kabinet een nieuw normeringsstelsel voor de primaire keringen is geïntroduceerd. Het betreft een onderzoek naar nut en noodzaak van het aanwijzen en normeren van "secundaire" keringen met een compartimenterende werking.

Delfland heeft per brief van 7-7-2015 (kenmerk 1199617) ingestemd met de resultaten.

Naar aanleiding van de bovengenoemde studie heeft Provinciale Staten van Zuid-Holland op 16 juli 2016 besloten de Binnenwaterkeringen te Schiedam (3) en Rotterdam (4) te normeren en dit door een wijziging van de kaart "Regionale waterkeringen en veiligheidsnormering", behorend bij de Waterverordening Zuid-Holland voor het Hoogheemraadschap van Delfland, te formaliseren. Deze wijziging is op 16 november 2016 in werking getreden. De genoemde tracés worden in de Legger Delfland opgenomen als regionale waterkeringen.

De Binnenwaterkering Maasdijk (1) en het deel te Vlaardingen (2) zijn niet als compartimenteringskering aangewezen en genormeerd. Deze delen zullen gedeeltelijk een andere waterstaatkundige functie krijgen, zoals een polderkade of peilscheiding. In geval van een polderkade wordt de wijziging vastgelegd in de Legger Delfland. Bij peilscheidingen geldt dat deze reeds zijn vastgelegd in peilbesluiten.

In dit voorstel wordt u verzocht de nieuwe waterstaatkundige functies van de Binnenwaterkeringen, tracés 1 en 2, vast te stellen en de uitgangspunten voor de bijbehorende leggerwijzigingen.

2. Beoogd effect

De waterstaatkundige functies van de Binnenwaterkering-trajecten, Maasdijk, Vlaardingen, Schiedam en Rotterdam zijn vastgesteld, alsmede de uitgangspunten voor leggerwijziging. Deze uitgangspunten kunnen vooruitlopend op de leggerwijziging worden gebruikt als beoordelingskader voor vergunningverlening en ruimtelijke planvorming.

3. Kernboodschap

De Binnenwaterkeringen te Rotterdam en Schiedam zijn als compartimenterende waterkeringen genormeerd door de Provincie Zuid-Holland en hebben de status regionale waterkering verkregen.

De Binnenwaterkeringen "de Maasdijk" en te Vlaardingen krijgen nieuwe waterstaatkundige invullingen: delen van deze tracés zullen gaan fungeren als polderkade of als peilscheiding. De "waarde" van de Maasdijk is geborgd door de Provincie Zuid-Holland. De Maasdijk is opgenomen in de Kwaliteitskaart door vermelding op de "Laag van de cultuur- en natuurlandschappen".

Door wijzigingen van de Legger Delfland worden de nieuwe waterstaatkundige functies geborgd. Het betreft 6,1 km nieuwe regionale waterkeringen en 7,2 km polderkaden. 11,9 km voormalige Binnenwaterkering zal als peilscheiding beheerd gaan worden.

De uitgangspunten voor de leggerwijzigingen zijn vastgesteld en de consequenties van de wijzigingen inzichtelijk gemaakt. Vooruitlopend op de leggerwijzigingen worden de uitgangspunten gebruikt bij vergunningverlening en ruimtelijke ordening.

4. Historie - eerdere besluitvorming

De provincie Zuid-Holland heeft in haar Waterplan 2010-2015 de actie opgenomen om waterkeringen met een compartimenterende werking te normeren als regionale kering, als dat op basis van studie zinvol zou blijken. Deze studie heeft lange tijd parallel gelopen met de discussie over de waterveiligheidsnormering voor de primaire keringen in het Deltaprogramma. Op Prinsjesdag 2014 is het normeringsvoorstel voor de primaire keringen publiekelijk gemaakt. Aansluitend heeft de provincie Zuid-Holland de studie naar de compartimenteringskering Maasdijk afgerond. Delfland heeft per brief van 7-7-2015 (kenmerk 1199617) ingestemd met de resultaten van deze technische studie. Met de betrokken gemeenten is in 2014 afstemming geweest over de Maasdijk en in 2015 over de resterende compartimenteringskeringen.

Op 18 december 2014 heeft de Verenigde Vergadering besloten dat het college van Delfland vanaf 19 december 2014 handelt met inachtneming van de nieuwe status van delen van de Maasdijk (BIS 37842).

Hierbij heeft het college een viertal toezeggingen gedaan:

1. Bij de voorbereiding van de leggerwijziging worden de cultuurhistorie, de landschapontwikkeling, de ruimtelijke ontwikkeling en de klimaatadaptatie betrokken.
2. De Maasdijk is eigendom van het Hoogheemraadschap van Delfland. Parallel aan de voorbereiding van de leggerwijziging wordt het eigendomsbeleid voor de Maasdijk ontwikkeld.
3. De VV wordt actief en vóór vergunningverlening geïnformeerd over alle vergunningaanvragen die consequenties kunnen hebben voor de Maasdijk.
4. Indien de provincie anders besluit dan nu wordt verwacht, legt het college van Delfland een gewijzigd besluit voor aan de VV.

Op 19 januari 2016 zijn de leden van de VV bij brief geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de status van de Maasdijk en de andere binnenwaterkeringen in Delfland (kenmerk 1228399).

Over de eigendomsvisie Maasdijk is de Verenigde Vergadering op 9 mei 2016 met een brief geïnformeerd (kenmerk 1255116/BIS 46583). Deze visie houdt in dat nadat provincie en gemeenten de Maasdijk hebben opgenomen in een structuurvisie, provinciale verordening en/of bestemmingsplan getracht zal worden om delen van de Maasdijk te verkopen. De provinciale Visie Ruimte en Mobiliteit is eind 2016 geactualiseerd en per 12 januari 2017 in werking getreden. Onderdeel van de Visie Ruimte en Mobiliteit is de Kwaliteitskaart.

Om de cultuurhistorische waarde en ruimtelijke kwaliteit van de Maasdijk te borgen is de Maasdijk toegevoegd aan deze Kwaliteitskaart op de kaart "Laag van de cultuur- en natuurlandschappen". Bestemmingsplanwijzigingen worden getoetst aan deze visie en moeten derhalve aan bepaalde kwaliteitseisen voldoen.

Met gemeenten zal over de mogelijke borging van de Maasdijk in bestemmingsplannen nog nader overlegd worden.

Provinciale Staten van Zuid-Holland hebben eind 2016 de delen Binnenwaterkering te Rotterdam en Schiedam vermeld op de kaart behorende bij de Waterverordening Zuid-Holland. Hiermee zijn deze delen genormeerd en vallen in de categorie Regionale Keringen.

Op 6 juli 2017 zijn door de Verenigde Vergadering uitgangspunten vastgesteld voor een partiële wijziging van de Legger Binnenwaterkering, betreffende het deel "Maasdijk" ter hoogte van de haven te Maassluis. Dit naar aanleiding van een watervergunningaanvraag voor de bouw van enkele woningen op en nabij de Binnenwaterkering (Dossier 101).

Voor het bepalen van andere, dan de compartimenterende, waterstaatkundige functies wordt de methodiek toegepast die op 7 januari 2014 door het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden in het kader van de studie "Nut en noodzaak keringen – werkwijze en criteria" is vastgesteld. Deze methodiek lag ook ten grondslag aan de wijzigingen in de Legger Delfland die op 6 april 2017 door Verenigde Vergadering zijn vastgesteld (BIS 33578, DMS 1094842 en 1103021).

5. Regelgeving en Beleid

De ligging, afmetingen, onderhoudsplicht en onderhoudsplichtigen van de Binnenwaterkeringen zijn weergegeven in de Legger Binnenwaterkering, Landscheidingen, Boezem- en Polderkaden en Waterscheidingen uit 1997.

Het handelingskader is gebaseerd op de Keur Delfland, de Algemene Regels en Delflands Algemeen Waterkeringen beleid.

6. Financiën

Onderstaand lengteoverzicht geeft aan dat conform het voorstel ongeveer de helft van de oorspronkelijke Binnenwaterkering de functie polderkade of regionale waterkering krijgt. Er zal sprake zijn van een andere beheerinspanning bij de nieuwe delen polderkaden en regionale waterkeringen dan bij de huidige Binnenwaterkering. Onderstaand worden de beheeronderdelen nader toegelicht. De kostenramingen zijn gebaseerd op de kentallen welke naar aanleiding van de recente vastgestelde wijziging van de Legger Delfland (VV 6 april 2017) zijn uitgewerkt.

Onderdelen van de beheerinspanning zijn:

Inspectie: voor de polderkaden en regionale waterkeringen geldt dat deze inspanning niet wijzigt ten opzichte van de Binnenwaterkering. De inspectie inspanning zal op de delen die peilscheiding worden wel verminderen. De besparing per jaar bedraagt minder dan € 1000,-.

Toetsing: peilscheidingen worden vanuit de normering wateroverlast bekeken. Dit vindt al plaats en levert geen nieuwe inspanning op. De kosten van het toetsen van de 7,1 km nieuwe polderkaden bedragen minder dan € 1000,- per jaar. Over de toetsingstermijn, de inhoud en de daarmee gepaard gaande kosten van de nieuw genormeerde regionale keringen worden gesprekken gevoerd met de provincie Zuid-Holland. Naar verwachting dienen deze pas na 2024 getoetst te worden.

Buitengewoon onderhoud en kadeverbeteringen: Voor de polderkaden zijn de nieuwe uitgangspunten lichter dan de eisen voortvloeiend uit de vigerende legger. Nu, maar ook in de nabije toekomst, wordt dan ook geen buitengewoon onderhoud- of verbeteropgave verwacht. De instandhoudingsnorm van de genormeerde keringen is gelijk aan de onderhoudsverplichting die vanuit de legger was opgelegd aan de Binnenwaterkeringen. Dit leidt dus niet tot extra kosten. In deze keringen zijn drie kunstwerken aanwezig. Twee zijn in werkende staat en één niet, deze is afgedicht. De kosten van het beheer & onderhoud liggen op basis van verleende vergunningen bij de betreffende gemeente.

Het wijzigen van de status van de keringen is daarom niet kostenverhogend voor Delfland. Ook de toetsing van deze kunstwerken zal naar verwachting pas na 2024 gaan plaatsvinden. Mochten resultaten uit een toetsing daartoe aanleiding geven dan wordt u hierover geïnformeerd.

Gewoon onderhoud: Er kunnen op termijn veranderingen optreden in het Reguliere onderhoud op die delen waarop onderhoud vanuit waterkering- of privaatrechtelijk-oogpunt niet meer nodig is. De verwachting is dat kosten hierdoor op termijn licht afnemen.

Samengevat: de voorgestelde leggerwijzigingen leiden tot een beperkte afname van de beheerkosten.

Overzichtstabel:

Lengteoverzicht (in meters)	Binnenwaterkering (Huidig)	Peilscheiding	Polderkade	Regionale Wk(genormeerd)
1.Maasdijk	15067	10267	4800	-
2.Vlaardingen	3993	1615	2378	-
3.Schiedam	3220	-	-	3220
4.Rotterdam	2933	-	-	2933
Totaal	25213	11882	7178	6153

7. Duurzaamheid

N.v.t.

8. Organisatorische en personele consequenties

Geen.

9. OR/GO

N.v.t.

10. Risico- en beheersmaatregelen

In de regionale keringen bevinden zich 3 waterkerende constructies, te weten de sluis a/d Koopmansbeurs in de gemeente Schiedam en de sluizen de "Verbinding Achterhaven-Coolhaven en de Aelbrechtssluis te Delfshaven in de gemeente Rotterdam.

De sluis in Schiedam is recentelijk in 2015 gerestaureerd (Waterdossier 23720/kenmerk 1152654).

De "Aelbrechtssluis" te Delfshaven is buiten gebruik en sinds ca. 1953 volledig afgesloten (vergunning 1952/36 Hoogheemraadschap van Schieland).

De keersluis Verbinding Achterhaven-Coolhaven heeft werkende deuren (keurvergunning 1963-nr.361). Deze constructies lijken, visueel gesproken, in redelijke tot goede staat.

Of de constructies waterkeringtechnisch gezien ook als voldoende/goed kunnen worden aangemerkt, zal toetsing moeten uitwijzen. Over de toetsing zelf (wat, hoe, wanneer) is Delfland in gesprek met de PZH.

Beheermaatregelen:

Met de PZH worden duidelijke afspraken gemaakt om de toetsing zo effectief en efficiënt mogelijk te kunnen uitvoeren. Met de beheerders van de constructies worden afspraken gemaakt over zaken als periodieke inspecties, gegevensbeheer en onderhoud, waarbij de insteek van Delfland is dat in dit kader gemaakte kosten volledig ten laste komen van de beheerders, zijnde de gemeente Schiedam en Rotterdam.

Mochten resultaten van bovenstaand proces daartoe aanleiding geven, dan wordt u hierover geïnformeerd.

11. Communicatie (in- en extern)

Op basis van dit voorstel zullen overleggen plaatsvinden met gemeenten en eventuele andere stakeholders, zoals de Provincie Zuid-Holland over o.a. toetsing en beheer & onderhoud. De Provincie Zuid-Holland ook vanuit de rol als wegbeheerder.

Intern worden de betrokkenen mondeling, via e-mail en via het samenwerkingsportaal over de voortgang geïnformeerd.

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

Besluitvorming omtrent het wijzigen van de Legger Delfland volgt de daarvoor verplichte AWB-procedures.

13. Bevoegd orgaan

Het vaststellen van uitgangspunten voor leggers is een bevoegdheid van de Verenigde Vergadering.

14. Toelichting

In de notitie, die als bijlage bij dit voorstel is toegevoegd, wordt uitgebreid ingegaan op eerder genomen besluiten, veiligheidscyclus, uitgangspunten voor leggerwijzigingen en overige consequenties.

Onderstaand is een korte samenvatting van deze notitie weergegeven in relatie met de gevraagde besluiten.

Besluit 1.: de nieuwe waterstaatkundige functies van de Binnenwaterkering-trajecten Maasdijk, Vlaardingen, Schiedam en Rotterdam vast te stellen.

De uitkomst van de provinciale compartimenteringstudie is:

- **niet normeren** van twee tracés Binnenwaterkeringen te weten de Maasdijk (tracé 1) en te Vlaardingen (tracé 2) waardoor de waterstaatkundige functies van deze twee tracés in gedeelten gaan wijzigen naar polderkade of peilscheiding;
- **wel normeren** van twee delen Binnenwaterkeringen te Schiedam (tracé 3) en Rotterdam (tracé 4), waardoor deze thans vallen onder de categorie Regionale Keringen.

Voor het bepalen van de waterstaatkundige functies, anders dan de compartimenterende regionale keringen, is de systematiek toegepast vanuit de studie "Nut en noodzaak keringen – werkwijze en criteria" (besluit D&H, 7 jan. 2014). Dit leidt tot de onderstaande voorstellen.

De voorstellen per tracé Binnenwaterkering.

Tracé 1: 's-Gravenzande – Maassluis (Maasdijk)

Dit tracé is onder te verdelen in een 4-tal aan elkaar grenzende strekkingen, te weten:

A. Vanaf de kust tot aan de Oranjesluis/ Oranjepolder;

voor dit deel stellen wij voor deze toekomstig te beheren als een peilscheiding;

B. Langs de Oranjepolder;

voor dit deel stellen wij voor deze toekomstig te beheren als een polderkade en als zodanig op te nemen in de legger;

C. Tussen de Oranjepolder en haven van Maassluis:

voor dit deel stellen wij voor deze toekomstig te beheren als een peilscheiding;

D. Haven van Maassluis tot aan Delflandsedijk: besloten is om dit deel te gaan beheren als polderkade. Besluitvorming hierover heeft in de Verenigde Vergadering d.d. 6 juli 2017 plaatsgevonden. (BIS 57648)

Tracé 2 te Vlaardingen

Dit tracé is onder te verdelen in een 3-tal strekkingen, te weten:

E. Delflandsedijk tot aan de rotonde Maassluissedijk/Van Beethovensingel:

voor dit deel stellen wij voor deze toekomstig te beheren als een polderkade en als zodanig op te nemen in de legger;

F. Rtonde Maassluissedijk/Van Beethovensingel tot Kortedijk/Westlandseweg:

voor dit deel stellen wij voor om deze toekomstig te beheren als een peilscheiding;

G. Kortedijk/Westlandseweg tot aan de Delflandsedijk:
voor dit deel stellen wij voor om deze toekomstig te beheren als een polderkade en als zodanig op te nemen in de legger.

Tracé 3 te Schiedam en tracé 4 te Rotterdam

Deze tracés zijn door de Provincie genormeerd en thans regionale keringen; deze keringen moeten als zodanig in de Legger Regionale Keringen worden opgenomen.

Hierbij is de vastgestelde norm vanuit de provincie Zuid-Holland als volgt omschreven: "Handhaven (theoretisch) profiel legger".

Besluit 2.: de uitgangspunten voor de bijbehorende leggerwijzigingen vast te stellen.

De veranderingen van de waterstaatkundige functie naar Polderkade of Regionale Kering worden geborgd door het wijzigen van de Legger Delfland.

Dit heeft betrekking op:

- *Afmetingen en zoneringen:*
 - a. voor de **Polderkaden** worden de criteria toegepast vastgelegd in het voorstel uit 2015 (BIS38903);
 - b. voor de nieuwe **Regionale Keringen**, de genormeerde Binnenwaterkeringen, stellen wij voor om de afmetingen en zoneringen meer in lijn te brengen met de afmetingen welke voor regionale keringen worden toegepast.
De huidige zoneringen van de Binnenwaterkeringen zijn gebaseerd op de periode toen deze keringen nog primaire keringen waren. Voor compartimenterings- keringen is dit aan de ruime kant. Wij stellen voor dit aan te passen naar wat wordt toegepast bij regionale keringen. De breedte van de beschermingszones zal dan geen 25 meter maar 15 meter breed worden. Ook zullen de afmetingen van het waterstaatswerk daar waar mogelijk aangepast worden. Bij verheelde strekkingen kan dit betekenen dat de breedte van het landwaarts gelegen waterstaatswerk in deze gevallen vanaf een referentielijn geen 28 meter maar 7 meter wordt. Dit zal een aanzienlijke vermindering in het ruimtebeslag tot gevolg hebben.
Voor de afmetingen geldt in deze de door de Provincie opgelegde instandhouding van het aanwezige profiel.
- *Onderhoudsplicht en onderhoudsplichtigen:* conform Keur Delfland.

Besluit 3.: uitgangspunten voor de leggerwijzigingen vormen tevens het beoordelingskader voor vergunningverlening en ruimtelijke ordening;

De nieuwe waterstaatkundige functies voor de tracés 1 en 2 worden polderkade of peilscheiding. Dit heeft consequenties voor het beheer & onderhoud en ook het vergunningenbeleid en de ruimtelijke ordening. Deze aspecten zijn in vigerende beleidsdocumenten van Delfland vastgelegd en worden dan van toepassing.

De essentie van het te voeren beleid ten aanzien van het medegebruik bij de tracés 3 en 4 richt zich in het vervolg op het volgende:

- ❖ Het in stand houden van de aanwezige kruinhoogte van de tracés.
- ❖ Toestaan van medegebruik in lijn met de huidige bestaande situatie.
Het gaat hier om tracés in verstedelijkte gebieden, die veelal niet herkenbaar zijn als waterkering.
- ❖ Het in een goede waterkerende staat houden van een drietal waterkerende kunstwerken. Het gaat hier om:
 - a. de Sluis a/d Koopmansbeurs te Schiedam;
 - b. de keersluis in de Verbinding Achterhaven-Coolhaven te Rotterdam
 - c. de "Aelbrechtssluis" in te Delfshaven in Rotterdam
(deze is omstreeks 1953 afgedicht en niet meer in werking).De "werkende" kunstwerken (a. en b.) moeten op aanwijzing van Delfland gesloten kunnen worden als de omstandigheden daarom vragen. Het beheer & onderhoud van deze objecten is in handen van de gemeenten Rotterdam en Schiedam.

Besluit 4.: het College van Dijkgraaf & Hoogheemraden te mandateren om de leggerwijzigingen vanuit dit voorstel te mogen vaststellen.

De leggerwijzigingen worden uitgewerkt conform de door de VV vastgestelde beleidskaders.

15. Bijlagen

1. Notitie behorende bij het voorstel aangaande toekomstige waterstaatkundige functies van de Delflandse Binnenwaterkeringen

Voorstel aangaande toekomstige waterstaatkundige functies van de Delflandse Binnenwaterkeringen

Dossiernummer : 269
Vergaderdatum : 16 november 2017

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 10 oktober 2017, dossiernummer 269;

gelezen het positieve advies van de commissie Stedelijk water en watersysteem;

overwegende dat:

naar aanleiding van de in 2015 door de Provincie Zuid-Holland afgeronde
"Compartimenteringsstudie Maasdijk & zuidrand dijkkring 14";

Gelet op:

- artikel 77 van de Waterschapswet;

Besluit:

1. de nieuwe waterstaatkundige functies van de Binnenwaterkering-trajecten, Maasdijk, Vlaardingen, Schiedam en Rotterdam vast te stellen;
2. de uitgangspunten voor de bijbehorende leggerwijzigingen vast te stellen;
3. de uitgangspunten voor de leggerwijzigingen vormen tevens het beoordelingskader voor vergunningverlening en ruimtelijke ordening;
4. het College van Dijkgraaf & Hoogheemraden te mandateren om de benodigde leggerwijzigingen vanuit dit voorstel te mogen vaststellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 16 november 2017.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

mr. M.A.P. van Haersma Buma